ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА CXIII, БРОЙ 5 | СОФИЯ, 1-15 МАРТ 2012 г. | ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com | Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

„Приспе време, духовних подвигов начало...“

АМВОН

† Максим, Патриарх Български
Слово за Неделя Православна
Стр. 3

Архиеп. ЙОАН Санфранциски (Шаховски)
Любов и доверие
Стр. 1-6

ИСТОРИЯ

Архим. Хризостом (Майдонис)
Просветителят на поробените народи – св. Козма Етолийски
Стр. 1-4

СИНАКСАРНИК

Св. Теофилакт Изповедник, епископ Никомидийски
Стр. 7

Чудотворната икона „Пресвета Богородица – Акатистна“, Зографски манастир, Света Гора

* * *

За успеха в напрегнатата борба с греха решително значение има духовното бодърстване, придружено с молитва. Спасителят ни предупреждава: „Бъдете будни и се молете, за да не паднете в изкушение“ (Мат. 26:41). Св. ап. Павел ни увещава: „Бъдете бодри, стоите във вярата, бъдете мъжествени, бъдете крепки“ (1 Кор. 16:13). В тази духовна борба сърцето трябва постоянно да бъде будно и да пребъдва в свещено бдение (Песен на песните 5:2).

Из „Великият пост – дни за духовна стража“, ик. Димитър Йорданов

* * *

„Ето, пристъпихме дверите на светата Четиридесетница. За нас великопостното поприще е покайно. Съзнавайки духовната си слабост, молитвено търсим помощ от Пресветата Дева и от светите Божии угодници, за да се изпъва сърцето ни с Божия сила, за да не ни надвива слабостта и да не затрудняв нашия постнически подвиг. В тези великопостни дни на смирени молитви и духовни бдения, отправяме величание към Бога и молитвено славословим Божията Майка, защото само онези, които се каят, най-добре виждат Божието величие и се смиряват.

А тези, които се каят с истинско смирение, виждат и величието на Божията Майка и ѝ принасят хвалебствени славословия. Каещите се съзнават нуждата от благодатната помощ на Божията Майка. И колко помощ и утеха са получавали те от нея! И колко радост!...“

Из словото на Стобийския еп. Наум, произнесено при четенето на I статия на Богородичния акатист

ЛЮБОВ И ДОВЕРИЕ

Архиеп. ЙОАН Санфранциски (Шаховски)

Възможно ли е да обичаш някого, но да не му се доверяваш? Възможно е. Истинската любов към човека съвсем не означава боготворене на всички негови качества и преклонение пред всички негови действия. Истинската любов може да забелязва и недостатъците на човека също толкова остро, както и злобата. Дори още по-остро. Но за разлика от злобата, любовта се отнася към човешките недостатъци по своему, с обич. Любовта предпазва и спасява човешката душа за вечността, а злобата погубва, убива. Любовта обича самия човек, а не греховете му, безумието му, слепотата му... И много по-остро от злобата вижда цялото несъвършенство на този свят.

Подвигът на духовната прозорливост се състои в това да виждаш всички човешки грехове, да осъждаш злото, но да не осъждаш никого... Само озареният свише човек е способен на такава любов.

Да, възможно е да обичаш, но да не се доверяваш. Не е ли, обаче, доверието признак на открита душа, и не е ли откритостта свойство на любовта? Не, любовта е много повече от откритостта. Любовта в този свят е възможна и без откритост на душата. Преподобни Серафим Саровски или старецът Амвросий Оптински обичали хората с пламенна любов и в Светия Дух им служели, но не на всички се откривали, а пазели своята душа от хорските погледи, прониквайки с взора си в душите на хората. Духовникът по време на изповед съвсем не открива душата си пред изповядващия се. Душата на истинския духовник е открита – чрез любовта тя се открива в света.

Духовният старец не винаги и не на всички открива всичко, което е узнал от Бога, но към всеки един човек подхожда по съответния начин. И майката не споделя със своето дете всичко, което и идва на ум, не поради липса на любов, а напротив, от любов тя скрива от него всичко неполезно за незрялото му тяло и незрялата му душа.

Неискреността, неоткритостта, както и недоверчивостта могат да бъдат добри, полезни...

Лекарят не споделя всичко с болния, началникът – с подчинения, учителят – с ученика.

На стр. 6

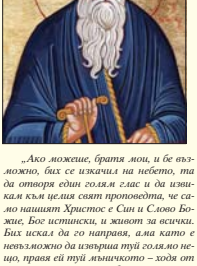

„Ако можеше, братя мои, и бе възможно, бих се изкачил на небето, та да отворя един голям глас и да извикам към целия свят проповеда, че само нашият Христос е Син и Слово Божие, Бог истински, и живот за всички. Бих искал да го направя, ама като е невъзможно да извърша туй голямо нещо, правя ей туй мъничкото – ходя от място на място и уча братята си според възможното, но не като учител, а като брат, защото единственият ни учител е Христос, нашият Бог“ (Първо поучение, 102-103).

Просветителят на поробените народи – св. Козма Етолийски

Архим. ХРИЗОСТОМ (Майдонис)

Тази горяща страст и стремление отвели св. Козма Етолийски до решението да изостави Света Гора и да доходи страните и градовете на Южните Балкани, просвещавайки и укрепвайки православните народи, поробени под османския гнет.

Биографични данни

Свети Козма се е родил в Централна Гърция през 1714 г. Начално образование той придобил в родния си край, а после постъпил в прословутото Атонско училище на Света Гора – Атониадата. Там схолиархът Евгений Вулгарис вдъхновявал учениците чрез следния призив: „Православният под трябва да бъде спасен“.

На стр. 4

Архиерейски богослужения за 3 март в София

С празнична св. Златоустова литургия във всички столични храмове бе отбелязан денят на св. великомученик Теодор Тирон, който тази година съвпадна с Националния празник на страната – **Трети март**.

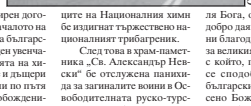

Снимка: Антон Дилиянов

По случай Националния празник на България се състоя официална церемония по подписването на венци и цветя пред Паметника на незнайния воин. На 3 март 1878, с подписването на Санстефанския мирен договор, е поставено начало на Третата, възродена българска държава. Този ден увенчава с победа усилията на хиляди верни синове и дъщери на България, поели по пътя на борбата за освобождението на поробеното ни отечество, оправдава жертвите от Априлското въстание и 15 хиляди доброволци, отдали живота си, сражавайки се в Руско-турската освободителна война.

В церемонията взеха участие Техни Преосвещенства Стобийски сп. Наум, г.л. секретар на Св. Синод, и Зеленполски сп. Йоан, викарий на Софийския митрополит.

Председателят на Народното събрание Цецка Цачева, президентът на страната Росен Плевнелиев, премиерът Бойко Борисов и министрите: Николай Младенов, Лиляна Павлова и Свилен Нейков, кметът на София Йорданка Фандъкова, посланикът на Руската федерация в България Юрий Исаков и други дипломати и общественици бяха на пл. „Св. Александър Невски" за отбелязване светлата дата на национालното освобождение.

По традиция държавният глава и върховен главнокомандващ пие почетния гвардейски строй и под звуците на Националния химн бе издигнат тържествено национालният трибагреник.

След това в храм-паметника „Св. Александър Невски" бе отслужена панихида за загиналите воини в Освободителната руско-турска война и благодарствен молебен за Освобождението на страната. Богослужението бе оглавено от Стобийския сп. Наум. С него съслужиха преосвещените епископи Тиверинополски Тихон, председател на църковното настоятелство при храма, и Зеленполски Йоан, архим. Дионисий, игумен Филип, представител на Руския патриарх в София, представителят на Румънската патриарх в България ставр. иер. Нелуц Опря, ставр. ик. Ангел Ангелов, протосинкел на Софийската св. митрополия, храмово духовенство, столични свещенослужители, протодякон Любомир Братоев, дякон Иван Иванов и дякон Иван Петков. В богослужбата се включиха и семинаристите от Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски", начело със своите преподаватели.

След като произнесе слово за Освобождението на България, Стобийският сп. Наум и духовенството отправиха молитви за упокояване душите на всички руски, румънски, фински, украински, белоруски воини и български опълчения, загинали за освобождението на страната ни в Руско-турската освободителна война. След това към Всепоцетите на Националния химн бе изпратен тържествено национالният трибагреник.

След това в храм-паметника „Св. Александър Невски" бе отслужена панихида за загиналите воини в Освободителната руско-турска война и благодарствен молебен за Освобождението на страната. Богослужението бе оглавено от Стобийския сп. Наум. С него съслужиха преосвещените епископи Тиверинополски Тихон, председател на църковното настоятелство при храма, и Зеленполски Йоан, архим. Дионисий, игумен Филип, представител на Руския патриарх в София, представителят на Румънската патриарх в България ставр. иер. Нелуц Опря, ставр. ик. Ангел Ангелов, протосинкел на Софийската св. митрополия, храмово духовенство, столични свещенослужители, протодякон Любомир Братоев, дякон Иван Иванов и дякон Иван Петков. В богослужбата се включиха и семинаристите от Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски", начело със своите преподаватели.

Специално в този ден се споменават предстоятелите на поместните сестри православни Църкви. По време на Великия вход Негово Преосвещенство Стобийски сп. Наум изчисли имената на светейшите патриарси: Константинополски Вартоломей, Александрийски Теодор, Антиохийски Игнатий, Йерусалимски Теофил, Московски и на цяла Русия Кирил, Грузински Илия, Сръбски Ириней, Румънски Даниил; блаженнейшите: Кипърски архиепископ Хризостом, Атински архиепископ Йероним, митрополита на Полша Сава, архиепископа на Чешките и Словашките земи Христофор, Албанския архиепископ Анастасий и митрополита на Американската православна църква Йона, както и светейшия български Синод, всички православни епископи, свещеници, дякони, монаси и благочестиви православни християни.

По време на Евхаристийния канон проповед за празника произнесе ставр. ик. Костадин Гаврилов. В края на богослужбата Негово Преосвещенство Зеленполски сп. Йоан огласи словото на Българския патриарх Максим за празника.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

Патриаршеско благословение за Неделя Православна

На **4 март**, Неделя Православна, Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим благослови църковното изпълнение, събрало се в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски", за да отбелязи деня на Тържеството на св. Православие.

Светейшият предстоятел на БПЦ взе молитвено участие в св. Литургия, която с нейното благословение в този ден бе оглавена от Стобийския сп. Наум, главен секретар на Св. Синод. Във Василиевата св. Литургия взеха участие и Техни Преосвещенства Тиверинополски сп. Тихон, Зеленполски сп. Йоан и Девоклски сп. Теодосий, високопреосвященните архим. Дионисий, началник отдел „Богослужебен" при Св. Синод, и архим. Теофан, храмовото духовенство и столично свещенство, протодякон Любомир Братоев, дякон Иван Иванов и дякон Иван Петков.

В чест на църковния съборе от 843 г. възстановил иконопочитанието, византийската императрица Теодора организирала църковно тържество в първата неделя от Великия пост (11 март 843). Това поставило началото на църковния празник Тържество на Православието, с който ежегодно Православната църква отбелязва значението на решенията на събора за цялото православно християнство. Тържеството на Православието – това е тържество на Църквата, която е „стълб и крепило на истината" (1Тим. 3:15), утвърждение на Истината над ереста, на правилното величание и правилното учение над заблудата, на правилната молитва и живот в Бога. Затова в този ден Църквата възпомена всички мъченици, изповедници, светители, преподобни, мъже и жени, опазили вярата до днес чиста и ненакърнена и свидетелствали за нея пред света.

Специално в този ден се споменават предстоятелите на поместните сестри православни Църкви. По време на Великия вход Негово Преосвещенство Стобийски сп. Наум изчисли имената на светейшите патриарси: Константинополски Вартоломей, Александрийски Теодор, Антиохийски Игнатий, Йерусалимски Теофил, Московски и на цяла Русия Кирил, Грузински Илия, Сръбски Ириней, Румънски Даниил; блаженнейшите: Кипърски архиепископ Хризостом, Атински архиепископ Йероним, митрополита на Полша Сава, архиепископа на Чешките и Словашките земи Христофор, Албанския архиепископ Анастасий и митрополита на Американската православна църква Йона, както и светейшия български Синод, всички православни епископи, свещеници, дякони, монаси и благочестиви православни християни.

По време на Евхаристийния канон проповед за празника произнесе ставр. ик. Костадин Гаврилов. В края на богослужбата Негово Преосвещенство Зеленполски сп. Йоан огласи словото на Българския патриарх Максим за празника.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

Събиране на светините на гр. Видин

Първата неделя от Великия пост бе тържествено и достойно отбелязана със св. Василиева литургия и в гр. Видин.

В катедралния храм „Св. вмчк Димитър Солунски" Негово Високопреосвещенство Видинският митрополит Дометиан отслужи тържества на светлината Литургия.

В богослужението взеха участие Негово Преосвещенство Велички епископ Сионий, викарий на Видинската митрополия, както и духовници от Видинска митрополия.

Светата Литургия за сетен път обедини християните в едната Чаша с честното Тяло и драгоценната Кръв Христови, благоговейно приети от многобройно множество християни за утвърждение и преуспяване в единен православен дух.

По време на божествената служба беха поставени светините на храма за поклонение и благословение на благочестивото гражданство. В катедралния храм на гр. Видин се съхраняват следните светини: частици от светите мощи на св. Пантелеймон, св. Теодор Тирон, св. Теодор Стратилат, св. Йоан Рилски, св. Антоний, св. Харалампий, св. Петка Търновска, частица от Честния кръст Господен, камък от гроба на Пресвета Богородица, частица от Мамврийския дъб, камък от гроба на св. Мина, камък от Синайската планина, както и ключче от Моисеевата неопалима купина.

От Митрополията и от храм „Св. Николай Чудотворец" бяха предоставени свети мощи за благословение и радост на мирното население.

На всички благочестиви християни по традиция бе раздадена за благословение храна от социална кухня.

Архим. ПОЛИКАРП

Отбелязване на 3 март при Мечка – Тръстеник

На **3 март**, представители на местната и градската власт и граждани се събраха при големия руски паметник в местността Стъклище край русенското село Мечка, където са се водили едни от епичните сражения по време на Руско-турската война.

С благословението на Русенския митрополит Неофит Русенска митрополия беше представена от архим. Емилиан, който отслужи заупокойна молитва за падналите войни за освобождението на българския народ и се обърна към присъстващите с реч, в която направи паралел между св. Теодор Тирон и падналите воини за свободата на единоверните си братя българи.

Положени бяха венци на признателност, а многобройни граждани се поклониха пред паметника, подпасайки цветя на благодарност.

Малко известен факт е, че при русенските села Мечка и Тръстеник през Руско-турската война се водят едни от важните сражения за благополучния ход на Освободителната война. Колосалният сблъсък между руските Източен корпус и османската Източнодунавска армия става точно при русенските села Мечка и Тръстеник. С цената на много жертви руските войски успяват да спрат турското настъпление и да блокират воените им формирования, давайки възможност в това време войските при Плевен да ликвидират армията на Осман паша, с което фактически се решава успешният ход на войната.

За ознаменуване на найважните битки по време на Руско-турската война, в 1900 г. на седем места в България, където са се водили най-кръвопролитните и важни битки, са поставени седем големи паметника, а именно: Шипка, Свищов, Плевен, Стара Загора, Шейново, Лом, Черковна и Мечка.

Милен БАКАЛОВ

ДОКУМЕНТИ

Кандидатури за ръкоположения на свещенослужители

Светият Синод на БПЦ, след като разгледа постъпилите кандидатски преписки за ръкоположения на енорийски свещеници и свещеномонаси, на основание чл. 134 и във връзка с чл. 132 от Устава на Българската православна църква реши да бъдат публикувани имената на следните кандидати:

Пловдивска епархия: **Георги Иванов Гиев от гр. Хасково – за енорийски свещеник; Никола Кирилов Николов от гр. Хасково – за енорийски свещеник.**

АМВОН

† МАКСИМ, Патриарх Български

Слово за Неделя Православна

„Тази е победата, която победи света – нашата вяра"
(1Йоан. 5:4)

Възлюбени братя и сестри,

Днес, в първата неделя на Великия пост, честваме един от най-голямите църковни празници – Православна Неделя – деня, отбелязан през IX век като Тържество на светото Православие, чиито догматически истини са определени на седмите Вселенски събора.

Светото Православие е получено от „началяка и завършителя на вярата – Иисуса" (Евр. 12:2), проповядвано от апостолите, записано в Свещеното Писание и Свещеното Предание, изяснено от светите отци и учители, получило догматически определения на Вселенските и Поместните събори, останало непроменено досега и вечно ще пребъде в светата Църква – „стълб и крепило на истината" (1 Тим. 3:15), по думите на Иисуса: „Ще съградя църквата Си, и портите адови няма да й надделеят" (Мат. 16:18).

Църковната история паметно въпоменава и светата Църква молитвено тачи видните строители, светители и тружениците с полезен вклад в нейния живот.

След покръстването на българския народ при свети благоверен цар Борис, с основаването на БПЦ в 870 година, по благодатта Божия помощ, при светителстването, учителстването на църковни пастири и учители, светата ни Църква върши спасителното си служение и продължава църковно-родолюбивата си мисия в традицията на светото Кирило-Методиево и на преподобни Паисий Хилендарски дело, в служба на Бога и народа.

Да бъдем верни духовни чеда на светата Църква, да изпълняваме свещените й повели, да участваме с вяра и упование в свещените й тайнства, да следваме съвета на свети апостол Павел: „Бъдете бодри, стойте във вярата, бъдете мъжествени, бъдете крепки; всичко у вас да става с любов" (1Кор. 16:13-14). Амин!

Произнесено на 4 март 2012 г.
ПКСХП „Св. Александър Невски"

† IN MEMORIAM

Партений, епископ Левкийски (1907-1982) – многозаслужил български духовник

На 2 март 1982 г. се навършиха 30 години от кончината на Левкийски еп. Партений, който 35 години е бил викарий на Софийския митрополит.

Името му до ден-днешен се споменава с особено дълбоко уважение и почит, подобаващо на йерарх от сонма на църковните светители. В спомените на имащите честта да го познават, той е самоотвержено изразен архиерей и мъдър духовен наставник, съчетаващ в себе си Златоустов ораторски талант, пастирска любов и загряженост, ученост и още – рядко срещано в наше време умение на беспонисец, талант, търсен за изява и извън диоцеза на родната ни Църква. За живота и дейността му всъщност може да се напише много.

Дядо Партений е потомък на пресвети от днешните турски предели – баща му, Стамат Стоянов, е цариградски българин, а майка му, Стойка Димитрова – лозенградска българка. Преселват се (в различно време) в гр. Провадия, където създават семейство. Тук се раждат 12 деца, от които оцеляват само две: Янко и Стоян – бъдещият владика Партений.

Стоян Стаматов Стоянов е роден на 7 март 1907 г. в Провадия. В детството помага на баща си в работата му като гостилничар. През учебната 1928/1929 г. завършва Софийската духовна семинария с пълно отличие. В последния, шести семинарски клас, Стоян приема монашески постриг с името Партений, воден под мантия от Стобийския епископ Борис – тогава ректор на Семинарията, а впоследствие Неврокопски митрополит. Малко по-късно е ръкоположен за йеродякон, а есента на същата 1929 г. е приет в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски". На 20 юли 1933 г. е ръкоположен за йеромонах и е назначен за ефимерий и преподавател в Семинарията. През 1936 г. йеромонах Партений е изпратен за протосингел на Неврокопска митрополия, а годината по-късно е научен специализант в Германия (гр. Фрайбург), където получава научната степен „доктор" по философия, а след това и в Швейцария (гр. Берн), където пък получава степента „доктор" по църковно-канонично право. След завършването си от специализация, продължава служението си като протосингел на Неврокопския митрополит Борис, а междувременно е възведен и в архимандритско достойнство. На това му послушание го заварва идването на т. нар. „народна власт" през 1944 г., като в тази връзка за отлично пастирско служение архимандрит Партений е „удостоен" с 40-дневен престой в Централния софийски затвор, откъдето излиза благодарение на активната намеса на Софийския митрополит Стефан – година по-късно – Български екзарх.

На 8 април 1945 г. е хиротонисан за епископ с титула „Левкийски" и заема поста втори викарий на Негово Блаженство Екзарха, а след избирането на първия викарий – епископ Пимен, за Неврокопски митрополит (поради трагичната смърт на дядо Борис през 1948 г.), епископ Партений става първи викарий. Като такъв той остава до смъртта си – 2 март 1982 г., с прекъсване за около две години (от януари 1965 до декември 1966 г.), през което време, по решение на Св. Синод, е изпратен за викарен епископ на Нюйоркския български митрополит Андрей.

Химнографският талант на епископ Партений – иначе специалист по философия и църковно право, е неоспорим.

Химнографските му трудове са многобройни:

„Божествена литургия на св. ап. Яков, брат Божий" – преведена от немски (1939 г.), като са били взети под внимание и други издания (гръцки и славянски). Издадена в в София през 1948 г.;

„Служба на св. патриарх Евтимий Търновски", оригинално съставена в богослужебна прослава на прославя в святост последен Търновски патриарх. Издадена е от Св. Синод през 1951 г.;

Три служби за трима от софийските новомъченици – св. Георги Нови (†1515), св. Георги Новейши (†1534) и св. Николай Софийски (†1555), издадени в една книга от Св. Синод през 1954 г.;

Три служби на св. Йоан Рилски Чудотворец – съответно за трите му, почитани от българския народ празници: Възвръщане мощите му в Рилския манастир (1 юли), Успението му (18 август) и Пренасяне мощите на светеца в Средец (София) или т. нар. „Отчовден" (19 октомври), издадени отново в една книга от Св. Синод през 1955 г.;

Седем служби, поместени в богослужебен сборник, издаден от Св. Синод през 1958 г.;

Служба на преподобни Теодосий Търновски, издадена от Св. Синод през 1951 г.;

Последование за Неделя на Всички български светии, Служба на св. цар Борис I, Служба на преподобни Йоан Кукузел и още много др., някои от които все още неиздадени.

Освен църковна поезия, ен. Партений е автор на „Житija на българските светии" в два тома, както и на множество трудове от нравствено-богословски характер.

За научните му постижения през 1981 г. е награден с почетния знак на БАН и с орден „Кирил и Методий" – I степен.

Весела ИГНАТОВА

ЛИЧНО

За мартениците

„Честита Баба Марта!" От ранни зори на Първи март с тоя бяло-червен български поздрав телевизионни и радио водещи, електронни медии, колеги и приятели, близки и родини ни желаят здраве, щастие и късмет. Журналистически статии, дори цели презентации, посветени на „Баба Марта – един от най-почитаните български обичаи", ведро разриват подробности за тоя как в различните краища на България се изработва тоя „амулет против болести и злини, позтък на пролет", и дарявам „за здраве и сила през следващата година", който „според легендата водо началото си още от времето на хан Аспарух"...

Какво пък – на фона на финансовата криза, наводнения и урагани, „бонус"-скандали, поредното убийство на студент, потресавани светили за парно, рекордни цени на бензина и какво ли още не, да получиш „пъвромартенски поздрав за здраве е светъл лъч в сивото ни, уви – клонящо към черно ежедневие.

Само че „Баба Марта", облечена в червен сукман и закичила пъстрите, типично нашенски (а наподобява – все по-китайски) мартеници, се „усмихва" за кратко, всъщност, съмнително е дори дали изобщо се „усмихва", предвид угрижените и мрачни физиономии на окичените в бяло и червено българи. Какво става сред Първи март? Червено-белите амулети безжизнено висят по ръцете и дрехите ни ще николи дни, с надежда за здраве и берекет. След това, по стара българска традиция, омаченките и позацапани символи на тази страна за чужденците, но безспорно – атрактивна българска „надежда" за здраве и щастие, тъжно увисва по напъпилите за нов живот храсти и дървета... А покрай тези мартенски атракции, животът ни продължава да тече със своята болезнена угриженост, в която белият цвят – „за дълголетие", и червеният – „за здраве", бързо посивяват, а заедно с тях и красивата българска надежда за здраве и берекет...

Искрено се учудвам на тази обагрена в бяло и червено българска „вяра и надежда"! Учудвам се и на не толкова свежата, но не по-малко атрактивна „вяра" в гонсето на злото чрез демонски маски на дръвчаци кукери, чрез „причане" на кучета или ходене по жарава от изпаднали в транс нестинари. Преживяхме години, век след век, не спираме да се надяваме и вярваме, че разни амулети и странни ритуали ще ни запазят от злото, ще ни направят по-здрави и по-щастливи...

А летописът на българската история неумолимо доказва, че вътрешни варно пазените езически традиции и амулети, днес ние, православните (по конституция) българи, не сме нито по-здрави, нито по-щастливи, нито по-дълголетни. Напротив! Не е ли дошло до положение на тоя летопис не просто като на „суха" история, а като на исторически дневник на наните грешки и грехове? И вместо да продължаваме да пазим с фанатична вярност древно-българския езически традиции, които порадо духовна неграмотност нерядко считаме и за християнски, време е да се замислим дали и доколко пазим православната си вяра, защото тя е тази, която наистина спасява.

На Първи март истинските християнистинят празник е а почитането паметта на светата преподобна мъченица Евдокия, която вътрешни че имала красота, богатство и власт, се отказала от разкоша и забавленията на грешния си и лекомислен живот.

Почитането е житието на тази светица (както и на всички други кати нея) и ако имаме желанието да обогатим червено-белата си „вяра" с „цвета" на истинската православна вяра, никога не е късно да го направим. Защото когато се надяваме на здраве, щастие и дълголетие, пътят към тях очевидно НЕ минава през мартенщица. Надеждата за нашето спасение минава единствено през вярата! Вяра не в мъртви езически ритуали и амулети, а в Живия Бог. Тоя, Който ясно е казал къде да търсим пътя за своето спасение: „Аз съм пътят и истината, и животът" (Йоан. 14:6). Спасение, което включва много повече от земно здраве, берекет, щастие и дълголетие, а именно – нещо, каквито „око не е виждало, ухо не е чувало и човеку на ум не е идвало това, що Бог е приготвил за ония, които Го обичат" (1 Кор. 2:9).

Не съм по-различна от другите – и аз връзвам мартеници. Но не защото тази традиция е пуснала непорязимо дълбоки корени в съзнанието ни, а защото от всичките ни странни ритуали и традиции, нейните „корени" са най-безопасни. А когато човешката душа, дори и „окичена" с мартеница, жадно и неуморно търси истината, ще я намери.

Нека има пролетни усмивки, нека се стремим към здраве и дълголетие, нека търсим берекет и спасение, но не чрез вярата в конци и мъниста!

Нека здравата нишка, която свързва българите у нас и по света в едно, е не мартеницата, а чистата православна вяра!

На нея дължим това, че сме народ.

„Да пазим Православието като очите си – това е най-висока и свещена длъжност на всеки честен българин!" (Митрополит Климент Търновски – Васил Друмев).

Десислава ШАРКОВА

Просвета на поробените народи – св. Козма Етолийски

Отец Иван

За жива св. Козма бил почитан в манастира „Филотей", където и се подвизавал в продължение на 17 години. Така светилникът, който просветил християните в Етолия, бил запалил на Света Гора. Голяме и приносът на Света Гора към православието и духовния живот в България включително. Три особени велики личности, с дала на Българската и тоя ден родна Гредилната на Божията Майка – св. Паисий Величковски, св. Паисий Величковски и св. Козма Етолийски.

Сам св. Козма разказва за подвижничето си таме. „На Свети Гора бях отишъл, за да ставам и аз по-голям от Христовия Бог, и ето, Господ Бог ме сподоби, Той ме и изцяло и... аз се съсетоях с тази калугер" (Първо послание, 103).

Животът му на Атон бил живот изпълнен с постоянна молитвена, любовна, пост, молитва бихи непрекъсно изцерено правило. Ръкоположен бил за йерей и започнал да прависи безкръвното божественото служение – свети Литургия.

Ето как сам той описва личната си борба: „Аз, на бреме мене, голъ, на бреме грешен, най-лошият от всички: сам на себе рай на нашия Господ Исусъ Христос, разпнатъ на Кръстъ. Нашия Христос моля да ме очисти от всеки грях грешен и телесен. Нашия Христос умоляваи да ми дава сила да побеждъ тръмя врагове: смета, плъта и дявола".

Трагичното положение на поробените православни народи

Угрозата срещно Православието на тоя период бил тройна – от страна на исляма, сметта и папизма. Но всякакъв представлявал най-голямата заплаха за православието – Исляма, и сета.

Исламизацията на християнския свет е сцен обектно съществуващо историческа феномен чрез целяи вярата на отоманската империя. От падането на Константинополи до отмяната на Хилядо Хилядо, в периода 1453 – 1453 г. Ислямизацията е бъдъ в Европа, Западна Европа, Балкана, Ирландия, Ислямизацията е бъдъ и в Азия, Ислямизацията е бъдъ и в Африка.

В периода от 1620 г. до 1650 г. християните в Азия от 350 хил. стигнали 50 хил. Повечето от жителите на Централна и Северна Азия били ислямизирани. Само през 1760 г. на 36 сета в районъ Волга бъдъ станъ смесена вяра. Сета и градъ/ата поробени/ата вяра без никакви колебания, морални или религиозни. През 1759 г. цяла сета общъ в Централна Мъкедония приемъ турската вяра заедъ Великдеен начело с митрополита от Мъглешъ.

Причини за ислямизацията

Едно обобщение на причините за ислямизацията ще ни помогне да ясно съответните вътъ настоящи неприятности.

1. Корисъм – Наказателно право на турската империя

Корисъм съществува официалното Наказателно правъ на Отоманската Държава. Той сложено е определя отъ Отоманската Държава, за да бъдъ християните „невярни синчиня". А мюсюлманите трябъ да вожмат с неверниите.

Най-уязвимото изкръпнало мюсюлмане било събирането на дяна. Тъй наречъ „християн дяньк" е едно от найжалостните страшия в европейската и световната история.

Но за спомета на вярата допирвъ и ислямизъ. Имейно с тъзи цел бутъвът градъвъ важни държавни и военни постове. Почти целият държавен пересонъл на Отоманската империя се състоял от ислямизирани християни. Също, трябъ сте себе си невярни/ите/ християни/ите/ да бъдът поробени/ите/ и/ли/ да бъдъ/ат/ ислямизирани/ите/ в/ъ/ вида дяньк. Тъзи ислямизъчъ и дъньчъ/ен/ ръбъ/ен/ е/ъ/ е/ъ/ е/ъ

От стр. 1

Човешката душа е подобна на кораб.

Както корабът има подводна част, така и душата има своето невидимо за света съзнание. Не „подсъзнание“, а укриваното, заради благото на истината, съзнание. Злото трябва да се скрива, за да не се омаерява никой, а доброто трябва да се скрива, за да не се разплисква. Трябва да се скрива за благото на всички. Да скриеш своето зло в душата си, понякога е духовна необходимост, а да скриеш своето добро – почти винаги е признак на мъдрост и праведност.

Липсата на примота не винаги е неправда, и не всяко недоверие е измяна на доверието. Пълно доверие може да се има само на Триединия Бог и на всички Негови закони и слова. Недоверието към себе си е мъдрост, и всяко истинско, положително недоверие към другите, породено от любов, е продължение на светото недоверие към самия себе си...

Не се доверявай на себе си във всичко... – в това има дълбок и спасителен смисъл. На своя опит, своя ум, своето сърце, своята мисъл, своето настроение... Всичко това е толкова колебливо, несигурно, неопределено; тук няма нищо абсолютно, на което може да се довериш. А от недоверието към всичко колебливо, неустойчиво и съмнително произтича съкрушеното и безгранично доверие към Триединния Бог.

Дотолкова не бива да се доверяваме на ближния (и дотолкова можем да му се доверяваме!), доколкото не се (или се) доверяваме на самите себе си. Само на истинските и изпитани духовни отци и ръководители в Христа можем изцяло да се доверяваме.

Моят ближен, моят приятел е частица от мен самия (тъй като той е частица от цялото човечество, от което съм частица и аз). Вследствие на първородния грях, страстите, присъщи нему, са присъщи и на мене. Разбира се, в различна степен и в различни оттенъци, но както той, така и аз имаме основание да не се доверяваме на своята все още двойствена природа и непреобразена воля. Ние почти винаги действаме в съгласие със страстите си, а не безстрастно и свободно в Христа.

Аз действително съм изменчив, непостоянен... И моят ближен е изменчив и непостоянен като мене, способен както за добро, така и за зло. Аз се нуждая от постоянна проверка на себе си, ближният ми – също. Длъжен съм без умора да следя за своите действия в света: по Бога ли са те. **На проверка подлежи не само злото в мене, но и доброто**, защото често пъти злото е очевидно, а доброто може само да изглежда добро, а на практика да е зло. Впрочем, и злото се нуждае от проверка. На помрачените човеци (каквито сме ние) и доброто им се струва зло, особено ако е съпроводено с болка, тягост и оскърбление на самолюбието им.

Тук не говорим за подозрителността в лошия смисъл на думата, а за благото творческо недоверие към себе си и към всичко, което ни заобикаля в света.

Грехът почти винаги ни изглежда като нещо сладко. Ние обаче не бива да се доверяваме на тази сладост, защото тя всъщност е най-голямата горчивина и страдание. Страданието пък, изпитано при борбата със страстите, изглежда непоносимо и отвратително, но не бива да се доверяваме и на това впечатление, защото след благото страдание идва мирът, който е повече от всяка радост.

Хората много и често говорят, и си мислят, че техните идеи трябва да служат за добро, но колко невярно, съблазнително и безсмислено се лее от техните уста. Не бива да се доверяваме на всички техни думи... Хората често страдат заради думите, които сами са изрекли и се разкайват за тях.

ЛЮБОВ И ДОВЕРИЕ

Да, не всичко, което излиза от човека (дори ако намерението му са благородни), е добро. Много от онова, което човек изрича, е ненужно, напразно, греховно, и то е такова не само за него, но и за онези, които го приемат безкритично. Усилвайки любовта си към ближните, никога не бива да забравяме, че всички хора са болни, и че трябва да живеем сред тях в постоянно трезвение. Недоверие трябва да имаме не към самия човек като такъв, а към неговото състояние. Степента на доверие към човека трябва да се мени в зависимост от неговото състояние на просветеност от Бога. Ако някой човек, който ние обичаме и на когото винаги сме се доверявали, изведнъж се яви пред нас нетрезвен и започне да ни дава някакви абсурдни съвети – ще изчезне ли нашата любов към него? Ако ние го обичаме истински, то нашата любов няма да изчезне, нито ще отслабне, но доверието към него ще изчезне, докато се намира в такова състояние.

Опиянението от вино бива по-рядко, отколкото опиянението от някоя страст: гняв, злопаметност, похот, сребролюбие, славолюбие... Страстите, подобно на алкохола, действат на разума и на волята на човека и разрушават цялата му душа. Опияненият от някоя страст не е в състояние да се владее, престава да бъде самият себе си и се превръща в играчка за бесовете – това важи дори за онзи, който в свободното от страстта време е изпълнен с Христова чистота, доколкото тоза е възможно в пределите на нашата лична и наследствена греховност.

Колкото по-съвършено е духовното състояние на човек, толкова по-голямо доверие заслужава. Например: искам да се причаства със светите Христови Тайни, но чувствам, че душата ми е смутена от някоя страст... В този случай съм длъжен да постъпя по евангелски: да оставя „дара си там пред жертвеника“ и да отида да се помиря първом „с брата си“, гоест с душата си; иначе казано – да се умиротворя, да вляза в небесния живот. Его това е образец за праведно и благо недоверие към себе си в името на Христовата любов към мене.

Моята егоистична любов, напротив, би желала да не забележа своите недостатъци и би счела душата ми за „достойна“, гоест тя би й се доверила непривилно и би й позволила без покаяние да се приближи към Бога.

Несъмнено е, че съм длъжен да се отнасям безпристрастно и към себе си, и към другите. Но не означава ли това, че аз върша съд, което е в противоречие с думите на Спасителя: „Не съдете, за да не бъдете съдени“? Съвсем не. Разсъждението е признак за излизане на човешката душа от периода на младенчеството. Разсъждението е мъдрост, за която е казано: „Бъдете мъдри като змии“. **Разсъждението е венец на любовта**, и дори светите Отци на Църквата го считат за по-висше от любовта – има се предвид, разбира се, човешката, неразумна и, понякога, погибелна любов. Разсъждението е небесна мъдрост в живота, духовен разум на любовта.

„Не хвърлярите бисера си на свинете“ – това не е отсъствие на любов (словото Божие учи само на любов!), но мъдрост на любовта, знание на висшите закони на небето, изливащо се върху целия греховен свят, но без да се смесва с нищо греховно.

„Да дойде Твоето Царство, да бъде Твоята воля“... Аз постоянно искам да осъществя в себе си и в всъщ всичко тази любов; да премахна „своето царство“ и да открия Божието Царство; да не се доверявам, да не приемам нищо „свое“, нищо „човешко“, нищо греховно и полугреховно... Да отворя слуха си и сърцето си само за Божието, чистото, светлото... „Да дойде Твоето Царство“ – във време на молитва тези думи не отлитат хладно от устата ми, но се изтръгват от цялото ми същество и ме застават да капна от умора, сякаш съм в пустинята.

Сладък е Божият съд, извършващ се в моето сърце, над моето сърце... Сладо-сто ми е Пришествието Христово. Срещам Господа навсякъде. Не навсякъде ми се явява Господ, но аз Го срещам във всяко слово, във всяко дихание, в разговорите, в намеренията и действията човешки.

Искам само Него. Всичко искам само в Него, и без Него не искам нищо, защото всичко ми е безкрайно тежко и мъчително без Него. Той е светлина за сърцето ми. Не бих направил добро, ако знаех, че това добро не Му е угодно. Знам, че Той виняги – и денем, и нощем, е близо до мен, но не винаги чувам Неговото горещо дихание, защото не винаги аз съм самият съм устремен към Него и Го желая повече от всичко друго. В това свое преживяване аз чувствам такава немощ, слабост и нищета, че с нищо земно не мога да се утеша, нищо не може да ми помогне. Само Той, Който е казал: „Моя мир ви давам“.

Превод от руски:
Петър БАНЧЕВ

НОВИ КНИГИ

Митилинските новомъченици и чудотворци Рафаил, Николай и Ирина“

Излезе от печат книгата „Митилинските новомъченици и чудотворци Рафаил, Николай и Ирина“, изд. „Елеон“ – старинен храм „Света Петка“ – София, 150 стр., първо издание. Съставена по авторските книги на игумения Евгения Клидара „История на манастира „Свети Рафаил“ и избрани случаи от многотомната книга „Нови чудеса на свети Рафаил“.

Книгата се състои от три части. Първата съдържа разказ за откриването на мощите на светите, станало по необичаен, чудотворен начин, за техния живот и мъченичество. Във втората се описват избрани чудеса на светите, случили се от времето на откриването на мощите им до наши дни. Третата част е Молебен канон към светите, след четенето на който много хора от различни краища на света са получили изцеление от неизлечими болести и помощ при трудни обстоятелства в живота си.

Тези свети новомъченици живели по времето на Византийската империя (XV в.) и пострадали заради християнската си вяра от турците. Техните мощи били открити неотдавна при разкопки на хълма Кариес над село Терми, на остров Лесвос (Митилини).

За всички потресаващи събития, които се случили при откриването на мощите им, е нашият разказ, както и за онези трагични събития, които сякаш като театър на ужасите се разиграват пред очите ни, тъй както те са разказани от самите Христови страдалци. Но разказваме и за силата на Христовия дух, с който всеки един от мъчениците е бил изпълнен приживе, за да може да понесе с изумяваща твърдост абсурдните по своята жестокост мъчения. Още и за онази прослава, която се изпълва според Господните думи: „Аз ще прославя този, който Мене прославя“.

За чудесните явления на тези свети игумения Евгения казва, че са Божия покана към съвременните хора, понеже времената са особено трудни. Време, когато отстъплението от вярата създава пропаст между хората, когато са загубени всички ориентири, в смутовете на народите, безмерната Божия любов отваря Небесните врата чрез Своите светии.

***

Книгата се разпространява в столичния старинен храм „Света Петка“ и църковните книжарници в страната.

Цена: 6,30 лв.

Телефон за заявки: 0887 84 54 86.

СИНАКСАРНИК

Св. Теофилакт Изповедник, епископ Никомидийски *(8 март)*

Отглас от статията „Наставници на смирението“ от бр. 4/2012 г.

„Помнете вашите наставници, които са ви проповядвали словото Божие, и, като имате пред очи свършека на техния живот, подражавайте на вярата им“ (Евр. 13:7).

Кои са тези наставници, за които ни говори св. ап. Павел? Би могъл да възникне такъв въпрос. От една страна, защото съвременният човек често има за единствен авторитет и наставник само самия себе си. От друга, защото именно по тази причина, лукавият го тласка в духовните си търсения да се обръща към всевъзможни мними учители, които не само няма да му помогнат, но със сигурност ще погубят душата му. Вярвайки само на себе си и на никой друг, човек много лесно може да започне да вярва не на когото трябва. За онзи обаче, който наистина иска да стъпи на здрава духовна основа и да вярви по сигурния път на чистата православна вяра, отговорът не е труден. Достатъчно е да погледне църковния календар, и ще открие първите си наставници, които са проповядвали чрез живота си Словото Божие, а чрез кончината си, особено мъченическата, са изповядали вярата си...

Светите – ето ги най-близките до нас наставници във вярата и духовния живот, които Бог е поставил като светилници нависоко (ср. Мат. 5:15), та да осветяват пътя ни и да ни помагат да не се отклоним от него в неправилна, душепагубна посока... Ето ги тези, чийто свършек на живота трябва да имаме винаги пред очите си и да подражаваме на вярата им. „Господи, възкликваме в една от молитвите на Великото повечерие, ако нямахме Твоите светии за молитвеници и Твоята благост, която ни милва, как бихме смели, Спасителю, да възпеваме Тебе, Когото ангелите непрестанно славословят?“ Ако нямахме светите за наши застъпници пред Бога, как щяхме да търсим Божията милост, когато постоянно съгрешаваме. Как щяхме да влизаме в невидимата духовна брани с подневбесните сили на злобата, и да излизаме победители, ако нямахме тази непобедима светийска армия зад гърба си...

Но как можем да им подражаваме, ще попита някой? Та нали те са светии, а ние сме грешни човеци? Такива въпроси обаче, са лукаво оправдание на ленивата душа, която не желае да се поправи и остави греха. На душата, която е свикнала с рожковите и тинята на пороците, и не желае да се промени. Защото нима светиите не са били хора като нас!? Нима не са изпитвали същите нужди – духовни и материални, същите чувства, каквито изпитваме и ние днес!? Изпитвали са ги. Но над всичко са поставили любовта към Бога... И веднъж запалена в тях тази любов, те са я оставили тя да изпълни цялото им същество. Да загори неугасимо в тях, да ги изгори, като уницожи ветхия човек, за да се роди, подобно на злато, следо пъти пречистено в огън, новият човек в Христа Исуса. На Божията любов в земния си живот светиите са отвърнали със своята любов, готова да се отрече от всичко, дори да се жертва в името на Онзи, Който пожертва Себе Си не за спасението на един човек, а на целия човешки род...

Това са нашите наставници и всеки ден Църквата ни среща с тях. Всеки един ден е празник на вярата, живяна и защитена от Божите угодници.

Един такъв достоен наставник, проповядвал и с цената на изповедническия подвиг Словото Божие е св. Теофилакт Изповедник, еп. Никомидийски.

Сравнително кратко е неговото

ЖИТИЕ

Светителственото на св. Теофилакт е в тежкото за св. Православна църква време на втората иконоборческа вълна. Възтържествувало ли имп. Ирина (797-802), иконопочитанието отново се сблъсква с иконоборството след нейната кончина. Сред най-яростните императори иконоборци от това време е имп. Лъв Арменец (813-820).

От житието на св. Теофилакт разбираме, че светецът е произхождал от „източните страни“, вероятно Сирия или Палестина, и дошъл в Константинопол, по време на първите иконоборчески гонения срещу Православната църква. Тогава бъдещият Константинополски патриарх св. Тарасий, с когото св. Теофилакт се сближил, бил още мирянин и сенатор. Когато св. Тарасий станал патриарх, подкрепян от императрица Ирина, свикал Седмия вселенски събор, на който иконоборството било осъдено като ерес. Св. Теофилакт приел монашество и бил изпратен от патриарха в манастир на брега на Черно море. Там преуспял в добродетелите на монашеския подвиг и получил от Бога дръзновение пред Него в молитвите си. Веднъж поради голямата горещина настъпила суша и хората изнемогвали от жажда. Св. Теофилакт и неговият събрат св. Михаил, по-късно Синадски епископ, се помолили, и сухият мелен съд в манастира започнал да се пълни с вода.

След смъртта на св. патриарх Тарасий и имп. Ирина, на императорския престол се възкачил Лъв Арменец, при когото отново се надигнала бурята на иконоборческата ерес. При него се явил новият Константинополски патриарх св. Никифор, придружаван от сонм избрани светла на Източната църква. Това били св. Емилиан, еп. Кизически, св. Михаил Синадски, Евтимий Сардийски, Евдокий Аморейски, Йосиф Тесалоникийски, и св. Теофилакт, който бил вече епископ на Никомидия. Светите йерарси „много поучавали царя от свещените книги на божественните отци, увещавайки го да не внася смут в Христовата църква с тази ерес, която Седмият вселенски събор проклел“, но не могли да вразумят „развилнелия се цар, изпълнен със змийската отрова на ереста и дишащ ярост и гняв срещу тях“.

Тогава глас издигнал св. Теофилакт Никомидийски. Смело излязъл напред и казал на императора: „Осърбяйки Божието дълготърпение и пренебрегвайки своето спасение, ти се противиш на древното предание на св. отци и смущаваш Църквата; но подобно на буря внезапно ще те настигне люта пагуба и неочаквана беда, и няма да намериш избавител“.

Думите на светителя още повече разгневили императора, а той издал заповед светите архиереи опълчили се срещу него да бъдат заточени на различни места в империята. Мястото на заточе на св. Теофилакт Никомидийски бил гр. Стровил, в югоизадна Мала Азия. Тук светият изповедник прекарал останалото време от живота си, около тридесет години, в постоянни притеснения от враговете на св. икони, и така, в страдания и мъки се преставил в Господа. По предсказанието на светеца самия император наистина го настигнала „люта пагуба“. Той бил убит от своите войници по време на богослужба, на които присъствал, в храм „Света София“. Думите на преп. Теофилакт се оказали пророчески.

Това е, което се знае за живота на този светец. Но то ни стига, за да се поучим от него. Да се поучим на смело и безстрашно изповядване и защитаване на православната вяра, дори ако сме застанали пред силните на деня. Смелостта, с която Божият архиерей Теофилакт се изправя в защита на православното почитане на светите икони, и безстрашието, с което изоблича безбаконния император, заплашвайки го със скорошно Божие наказание, е истински подвиг. Ние знаем народната мъдрост: преклонена глава, сабя не я сече. Но в християнски смисъл

ПРЕКЛОНЕНИЕТО ОЗНАЧАВА СМИРЕНИЕ

Само преклонената от смирение душа няма да бъде посечена от меча на гордостта. Когато обаче, преклонението, което се изисква от нас, е свързано на отричане от вярата чрез нейното изопачаване, тогава в сила са думите на св. ап. Петър, изискващ винаги да бъдем готови да дадем отговор за нашата вяра и да я защитим (ср. 1 Петр. 3:15).

Откъде е дошла тази смелост у св. Теофилакт и събратята му? Веднага можем да отговорим: от примера на Самия Господ Исус Христос, Който изобличил слугата на първосвещеника, ударил Го несправедливо, и по-късно отговорил смело и на римския управител на Иудея Пилат Понтийски: „Ти не щеше да имаш над Мене никаква власт, ако ти не бе дадено свише“ (Йоан. 19:11). От примера на много свети йерарси, техни предшественици, начело със св. Василий Велики, който отговорил на епарха еретик Модест, пренебрегвайки отправените му заплахи: „Във всичко друго ние показваме кротост и смирение, но когато става дума за Бога и дръзвал да въстават против Него, тогава ние пренебрегваме всичко останало и гледаме само към Него Единия“. Изумен от тези смели думи, епархът възкликнал: „Никой досега не е говорил толкова дръзновено с мене!“ И чул още по-смелия и твърд отговор: „Да, защото преди не ти се е случвало да говориш с епископ“. Подобно на него застанал пред император Лъв Арменец и св. Теофилакт Никомидийски. Епархът Модест обаче, се оказал по-благоразумен от императора иконоборец и оставил в мир св. Василий Велики да ръководи Кесарийската църква, докато василевсът последвал в безбаконието древния фараон, озлобяйки докрай сърцето си... и погинал безславно като него.

Безстрашието и смелостта на защитниците на св. православна вяра идва и от съзнанието, че не гневят на императора и прокуждането в заточе са страшни, а загубата на „венеца на правдата“, който „Господ, Праведният Съдия...“ (2 Тим. 4:8) е приготвил за всички, които са Го възлюбили (2 Тим. 4:8).

Св. ап. Павел с вдъхновение пита: „Кой ли ще ни отлъчи от любовта Божия: скръб ли, притеснение ли, или гонение, глад ли, или голотия, опасност ли, или меч?“ (Рим. 8:35). Или днешните светоуправници. На всички онези, които желаят да ни разделят от нашия Бог, нека сме готови да кажем: „Ни смърт, нито живот, ни Ангели, ни Власти, нито Сили, ни настояще, нито бъдеще, ни височина, ни дълбочина, нито друга някоя твар ще може да ни отлъчи от любовта Божия в Христа Исуса, нашия Господ“ (Рим. 8:38-39).

Да се помолим и на св. Теофилакт Изповедник, еп. Никомидийски: „Лъчезарен светилник си бил до краищата на земята, светителю Теофилакте; проповядвал си Единосъщното на Отца и Духа Слово, събора на Божествените отци си изяснил и си се явил угодник на Троицата, пред Която предстоиш, моли се непрестанно за всички нас“, смело да изповядаме своята вяра, в онзи момент, когато Господ Исус Христос категорично ще поиска това от нас. Амин!

Паметта на св. Теофилакт Изповедник, еп. Никомидийски, се отбелязва на 8 март.

Прот. Емил ПАРАЛИНГОВ

АБОНАМЕНТ 2012

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ
за „Църковен вестник“

Посочете периода от време, през който искате да сте абонирани

.....

Име .....

Презиме .....

Фамилия.....

гр./с..... п. код .....

общ. .....

обл. .....

ж.к./ул. ..... №... бл. .....

вх. ..... ап. ..... тел: .....

Изпращайте на адреса на издателството попълненият талон за абонамент с приложен документ за платен абонамент (банково бордеро или пощенски запис).

МОЛЯ, ИЗПИСВАЙТЕ ТОЧНИЯ АДРЕС, НА КОЙТО ЖЕЛАЕТЕ ДА ПОЛУЧАВАТЕ „ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК“.

АКО ИЗПРАЩАТЕ ПАРИТЕ ЗА АБОНАМЕНТ ПО БАНКОВ ПЪТ, ОТБЕЛЯЗВАЙТЕ В ДОКУМЕНТА ЦЕЛТА НА ПЛАЩАНЕТО.

СВЕТА ГОРА – последната крепост на Православието

Какво може да се види в Света Гора? Зависи с какви очи си тръгнал за там.

Ако е с духовни очи, първото нещо, което ще „видиш“, е всепроникващата и всеобхватна Божия благодат, струяща безпрекъсно и безусловно от Него към нас! Ще „видиш“ и един истински проверен в хилядолетията монашески начин на живот и подвизаване, водещ със сигурност до спасение!

Ако си тръгнал с душевните си човешки очи, ще видиш същите страсти и неволи, каквито си имаш и вкъщи. Ако ли пък, не дай си Боже, си тръгнал с материалните си очи, могат да ти се привидят само камъни, диви прасета, чакали и змии. Сам избери.

Дори последният модел на „GARMIN – NUVI“ (уред за навигация, *б. р.*), не можа да открие необходимата ни крайна точка на пътуването. Но с кръст, молитва и Божията помощ след няколко часа пътуване с кола пристигаме в небесното градче Ураноуполи.

Манастирът „Св. вмчк Георги Зограф“

Пещерата, в която се е подвизавал старецът Козма

След като взехме необходимия документ, наречен *диамонитирион* (разрешително за пребиваване в Света Гора, за четири дни и три нощи), си купуваме билети и се качваме на ферибота, който ни понася към Зографския пристан. Час път и фериботът акостира първо на Йованица – пристанището, обслужващо сръбския манастир „Хиландар“, и след това на нашето, да го наречем българското или още – Зографското пристанище.

Там вече ни чакат приятели. Това са йеромонахът Серафим и послушникът Йонко (и двамата от Габрово). Разменяме сърдечни братски прегръдки и благословии, товарим багажа си на старата соц „Нива“ и се впускаме в петкилометрово оф роуд пътуване с пилот отец Серафим. Джипът на местните полици ни прави ескорт, а отец Серафим, като че ли не забелязва камъните и деретата на й край пътя, толкова е свикнал с това трасе. Няколко минути шофиране и пристигаме пред портите на българската света обител в Света Гора – манастира „Свети Георги Зограф“. Първото нещо, което се прави за новопристигналите поклонници, е те да бъдат настанени в архондарика, т. е. стаята за гости. Поднася им се чаша вода и локум. Братята предлагат чай или кафе, а ако не е пост, може да ви сервират и малка чашка с ракия, ликьор или узо, в гръцките манастири. Собственоръчно вписваме имената си в манастирската присъствена книга. Освен нас, двамата габровци, в стаята ни са настанени и известният отец Петър от Горна Оряховица, заедно със сина си. Отец Петър съвсем не е новак тук, според неговите думи той идва на поклонение по няколко пъти в годината.

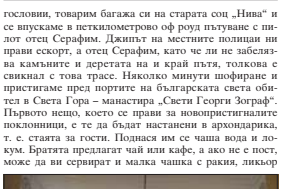

Братствената трапезария на Зографския манастир

Стараейки се да ни бъдат полезни, братята отварят за нас съкровищниците на манастира. Брат Методий, който има определено влечение към иконописа, ни води в една от църквите на манастира, в която временно са приютени безценни стари икони. За да стигнем до входа на първата, минаваме по тераса, опасваща храма на повече от 50 м височина. Вътре отец Методий ни показва, както е редно, първо чудотворната икона, а след това подробно ни запознава с някои от изключително впечатляващите образи на свети. Духовният и естетическият му взор проника дълбоко през пластовете от надписвания и замърсявания и се спира някъде там, отвъд XIV век, където за него грее истинската икона.

Други братя ни оказват необходимата духовна помощ и гостоприемство и ни показват многобройните мощи на светци, пазени грижливо в стъклени саркофази. Отварят за нас църкви и крипти, за да се докоснем до чудотворни светини. Под водачеството на послушника Йонко достигаме до отдалечената, издълбана високо в скалите килия, в която се е подвизавал монахът Козма. От своеобразния балкон се открива гледка към храм „Свети Георги“, издигащ се на първоначалното място на манастира.

Продължава нашето запознаване с манастирския типик. Той гласи, че вечерята започва в 18 ч. българско време или 17 ч. зографско. Изчакваме клепалото, което възвестява началото на богослужението. Мнозина миряни очакват да чуят камбанен звън, но в „Зограф“, монахът, чието послушание е биенето на клепало и камбана, минава из целия вътрешен манастирски двор и неколкократно подхвана един и същ музикален мотив. Както всяка друга дейност, и биенето на клепалото се съпътства с определени молитви.

При влизането в храма за богослужение също се спазва определен ред. Пръв минава за целуване на иконите дядо-игуменът, а след него са гостите клирици. Братята тактично ме изчакват и любезно ме канят да сторя това. Характерна особеност за цяла Света Гора е, че целуванията на иконите започва винаги от чудотворната икона на съответния храм, където и да се намира тя, а чак след това следва известният ред.

Вечерното богослужение е сравнително кратко, около един час. Веднага след него при излизането от храма се отправяме към манастирската трапезария. Тук е моментът да се даде по-подробно обяснение на архитектурните особености на светогорските манастири. Всички те имат формата на каменна крепост. По външните стени има зъбери и бойници, като на истински крепостни стени, а много от манастирите имат и истинска крепостна кула, извисяваща се високо над околните сгради. Тежки дървени или метални порти, които се заключват вечерно време, спомагат за сигурността и спокойствието в светата обител. Дългите чардаци, играещи поякога розята и на коридори, са разположени винаги към двора на манастира.

Погледът е ориентиран към неговия център, защото точно там тупти мистичното сърце на този духовен организъм – манастирският храм. Именно основната дейност на храма – молитвеното богослужение, осмисля и определя ритъма на живот на всички негови обитатели. Килиите на братята и поклонниците са сравнително близко и по тоз начин не се губи ценно време за молитва. Трапезарията на всички светогорски манастири, които посетихме, е непосредствено срещу входа на църквата. Редът е такъв, че веднага след богослужение всички влизат в нея без никакво забавяне, суетене или лутане. С дружи думи, чак след като се е наситил с духовна храна, човек пристъпва и към веществената.

Редът в трапезарията отново е впечатляващ. След като игуменът на манастира и братята се настанят на обичайните си места, нарочен монах със специално послушание, посочва на всеки един от гостите поклонния неговото място на трапезата. Тук миряните са отделени на самостоятелни маси.

Както вече казахме, всичко в манастирите се прави след благословение и молитва. В случая игуменът на манастира благославя трапезата и тя протича при четенето на глас от някой послушник на религиозни писания, най-вече из житията на светии.

Внезапно се чува звънец и вечерята се прекратява на часа. Всички стават и след съответното благословение на избитките (остатъците от храната, *б. р.*) следва напускането на трапезарията. Време е за лично време и сън.

Ударите на клепалото отново ни подканят за служба. Часът е 3,30. Сутрешното богослужение започва в 4 ч. и според случая продължава до 8-9 ч. Може би ще ви се види твърде дълго, но не е. Освен тези 6-7 часа задължително общественo богослужение, монасите имат да изпълняват и индивидуално правило, или набор от молитви и поклони, самостоятелно в килиите си. По този начин се запълва една трета от деня на монаха. Втората трета е осем часа послушание или труд, който е точно регламентиран и благословен от игумена или някой от епитропите. Останалите осем часа са за сън и лично време на братята. Както и сами можете да се досетите, най-голямият недостиг на Света Гора е липсата на време.

В поклонническата ни програма, съставена от послушник Йонко, вторият манастир, към който се отправяме, се нарича „Свети Павел“. За да достигнем до него, отново се качваме на ферибота и след като акостираме пътьом в пристаните на манастирите „Константинов“, „Дохиар“, „Ксенофонт“, „Св. Пантелеймон“ и „Скиропотам“, достигаме до междинното пристанище Дафни, на което той знае защо, сменяме ферибота и продължаваме в характерния за цяла Света Гора спокоен и уравновесен ход през последващите спирки: манастирите на светите Симоно-Петър, Григорий и Дионисий. Ето и крайната ни спирка за днес.

Следва

Протойерей Стефан СТЕФАНОВ

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2012 г.
„Църковен вестник“
1 година..... 30,00 лв.
6 месеца ..... 15,00 лв.
3 месеца ..... 7,50 лв.
ед. цена ..... 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, централ. 987-56-11/245
МОЛ: Танка Тончева Христова
Отговорен редактор на броя:
Анула Христова
Материали се приемат в електронен вариант.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
УниКредит Булбанк – София, ул. „Лабиник“ № 58
IBAN BG97UNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF
Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!
„Църковен вестник“ съдържа авторски текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.